

GGD Gelderland Zuid

De raden van de gemeenten die participeren in de
Gemeenschappelijke Regeling GGD Gelderland-Zuid

ons kenmerk: GGD/DIR/2136/2019/MP
uw kenmerk: -
datum: 28 maart 2019
onderwerp: Conceptbegroting GGD 2020

afdeling: Directie
contactpersoon: Moniek Pieters
doorkiesnummer: (088) 144 7102
e-mail: GGDdirectie@ggdgelderlandzuid.nl

Geachte Raad,

Overeenkomstig artikel 31 lid 1 van de gemeenschappelijke regeling GGD Gelderland-Zuid, stuurt het
Dagelijks Bestuur u de concept Programmabegroting GGD 2020.

Een goede gezondheid is belangrijk voor het algemeen functioneren in de maatschappij, zoals het
ontwikkelen van talenten en behalen van diploma's, voor het verkrijgen van inkomen, voor het zelf
zolang mogelijk de regie kunnen houden op het eigen leven en voor de inburgering in de Nederlandse
samenleving. Gelukkig gaat het met het grootste deel van de bevolking goed. Ze voelen zich gezond
en gelukkig. Op meerdere vlakken is er echter ruimte voor verbetering. Maatschappelijk gezien is er
zorg om mensen in een kwetsbare positie, stijgende zorgkosten, mentale gezondheid, armoede,
vergrijzing, leefstijl, sociaal-economische gezondheidsverschillen etc.

Met de Programmabegroting 2020 speelt de GGD in op de veranderingen in de maatschappij en de
maatschappelijke vraagstukken die er zijn. Vanuit de wet publieke gezondheid zet de GGD zich in op
het voorkomen, vroeg signaleren en bestrijden van gezondheidsproblemen.

De Programmabegroting GGD 2020 beschrijft de ontwikkelingen, doelstellingen en speerpunten voor
de verschillende productgroepen van de GGD voor het jaar 2020, inclusief de financiële vertaling
daarvan.

De begroting 2020 kent grotendeels dezelfde opzet als in het voorgaande jaar.

Taken die de GGD voor de gemeenten uitvoert zijn bij wet bij de GGD neergelegd, of betreffen
wettelijke taken van de gemeenten, waarvan besloten is deze in gezamenlijkheid bij de GGD neer te
leggen. In de begroting wordt een onderscheid gemaakt tussen wettelijke en facultatieve taken. De
wettelijke taken worden voor alle gemeenten op uniforme wijze uitgevoerd; daarnaast kunnen
gemeenten ook extra opdrachten geven (facultatieve taken) afhankelijk van hun behoefte en de
'couleur locale' van de betreffende gemeente. Facultatieve taken zijn op basis van een inschatting
opgenomen in de begroting 2020. Subsidieverstreking voor facultatieve opdrachten vindt echter door
het jaar heen plaats.

Centraal postadres

Postbus 1120
6501 BC Nijmegen
www.ggdgelderlandzuid.nl
info@ggdgelderlandzuid.nl

Hoofdvestigingen

GGD Gelderland-Zuid

Regio Nijmegen (Nijmegen)
Rivierenland (Tiel)

Bezoekadres

Regio Nijmegen
Groenewoudseweg 275
6524 TV Nijmegen

T: (088) 144 71 44
F: (024) 322 69 80

BIC /SWIFT: RABONL2U
IBAN: NL56.RABO.030.73.24.826
BTW: NL8003.34.930.B01
KvK: 09212724

Relatie Programmabegroting GGD 2020 met Kaderbrief GGD 2020 en Bouwstenennotitie Meerjarenstrategie 2020-2023

Op 14 december 2018 stuurde het Dagelijks Bestuur van GGD Gelderland-Zuid de raden van de deelnemende gemeenten een Kaderbrief 2020. Met deze Kaderbrief 2020 werden de raden geïnformeerd over de hoofdlijnen van beleid voor het jaar 2020 van GGD Gelderland-Zuid, met inbegrip van op hoofdlijnen de financiële consequenties daarvan. Inhoudelijke ontwikkelingen, waaronder de invoering van de Wet verplichte GGZ en veranderingen op het terrein van de forensische geneeskunde, werden geschetst in de Kaderbrief. Daarnaast werden de financiële uitgangspunten voor 2020 benoemd: de loon- en prijscompensatie en veranderingen op het terrein van de BTW en de vennootschapsbelasting. En tenslotte werd ook een aantal risico's voor 2020 aangestipt, te weten de krapte op de arbeidsmarkt en de verwachting van de toename van het aantal meldingen bij Veilig Thuis. Hiermee was de Kaderbrief een eerste stap in de voorbereiding op de Programmabegroting GGD 2020.

In vervolg op de Kaderbrief GGD 2020 kent de Programmabegroting 2020 grotendeels dezelfde opzet als in het voorgaande jaar c.q. de voorgaande jaren. Het omvat de ontwikkelingen, doelstellingen en speerpunten voor de verschillende productgroepen van de GGD voor het jaar 2020, inclusief de financiële vertaling daarvan. De begroting 2020 volgt daarmee – de facto – de Meerjarenstrategie GGD Gelderland-Zuid 2016 – 2019 'Over Bruggen'.

Om te komen tot een gedragen Meerjarenstrategie 2020-2023 van GGD Gelderland-Zuid hebben wij u bij brief van 21 februari 2019 (GGD/DIR/19/2129/MP) uitgenodigd voor een raadpleging op 11 en/of 17 april, respectievelijk om een reactie gevraagd uiterlijk op 31 mei 2019. De financiële vertaling van de Meerjarenstrategie 2020-2023, voor zover daarvan sprake is, zal om die reden in de begroting 2021 worden verwerkt. Dan loopt het begrotingsproces weer in de pas met de strategievorming respectievelijk uw kaderstellende positie in deze.

Programmabegroting GGD 2020

Financiële spelregels

In de begroting heeft Het Dagelijks Bestuur financiële spelregels opgenomen. Hierin beschrijven we de spelregels en grondslagen die de GGD op gebied van financiën hanteert. Het doel hiervan is om – in aanvulling op de regels en afspraken die in wet- en regelgeving staan – kaders te bepalen omtrent het opstellen van een begroting (wijziging) en de wijze waarop omgegaan wordt met (algemene) reserves. De spelregels zijn besproken met ambtenaren van de deelnemende gemeenten en op basis daarvan zijn de spelregels aangescherpt.

De Programmabegroting GGD 2020, die nu voorligt, is sluitend. De wijzigingen ten opzichte van de begroting 2019 worden hieronder weergegeven:

Uniforme inwonerbijdrage

Veilig Thuis

Ten aanzien van Veilig Thuis zien we dat meer budget noodzakelijk is om aan de vraag om advies en het aantal meldingen te kunnen voldoen. We hebben dit aan de hand van de volgende criteria gedaan:

- Veilig Thuis begroot op basis reële cijfers en calculeert verwachte groei niet door. Dit conform besluit van het Algemeen Bestuur op 28 juni 2018.
- Reële cijfers wordt door het Algemeen Bestuur van de GGD gedefinieerd als actuele aantallen. Dat betekent dat de aantallen (meldingen, diensten etc.) gelijk worden gehouden aan de aantallen in het laatste halfjaar van 2018.
- Er is op basis van bovenstaande afspraak gerekend met de cijfers van juli t/m december 2018, deze zijn vervolgens doorgerekend naar jaarcijfers, die als uitgangspunt dienen. De maand november was een atypische maand in verband met een hoog aantal politiemeldingen naar

aanleiding van een 'opschoningsactie' waardoor er dubbele meldingen voorkwamen. De meldingen in de maand november 2018 zijn daarom buiten beschouwing gelaten.

- Bij het bepalen van de urennorm per dienst is gebruik gemaakt van de normering, zoals vastgesteld bij de begrotingswijziging Veilig Thuis van 2018. Aanvullend is gebruik gemaakt van het benchmarkonderzoek van Q-Consult voor de landelijk verwachte gemiddelden voor:
 - de dienst 'Voorwaarden en Vervolg': 15,53 uur
 - de dienst 'Overdracht na veiligheidsbeoordeling': 2,25 uur.
- De monitorfunctie voor Veilig Thuis is per 1 januari 2019 verzwaaard vanwege de aanscherping van de Wet huiselijk geweld en kindermishandeling. Concreet betekent dat na bemoeienis door Veilig Thuis, Veilig Thuis wordt geacht langer te monitoren; het aantal uren monitoring wordt verhoogd naar 15 uur. We kiezen er in de begroting voor om de inzet van monitoring gemiddeld te berekenen; we gaan uit van monitoring in driekwart van de gevallen na 'onderzoek Veilig Thuis' en in 100% van de gevallen na 'voorwaarden en vervolg'.
- In Gelderland-Zuid werken we sinds december 2016 met het routeeroverleg waar politiemeldingen, onder regie van het Veiligheidshuis (VHH) en in opdracht van Veilig Thuis, onder de samenwerkende partners wordt gerouteerd. Vanaf 1 januari 2019 geldt de verbeterde Meldcode en het nieuwe handelingsprotocol, waar Veilig Thuis zich aan dient te houden. De werkwijze van het routeeroverleg staat hiermee op gespannen voet. Dit leidt tot een dilemma tussen snelheid van beoordelen (routeeroverleg) en vereiste kwaliteit (uitvoeren van de veiligheidsbeoordeling, die beschreven staat in het nieuwe handelingsprotocol). Hierover vinden momenteel gesprekken plaats tussen Veilig Thuis, het Veiligheidshuis, de politie en andere samenwerkingspartners. De financiële consequenties hiervan (evt. wijzigingen in werkwijze m.b.t. het routeeroverleg) zijn niet in bijgaande begroting meegenomen.

Totaal stijging lasten Veilig Thuis: € 1.228.110.

N.B.: Bij het opstellen van de begroting van 2020 is het nieuwe handelingsprotocol van Veilig Thuis net van kracht geworden. Dat betekent dat we nog niet precies kunnen inschatten wat de gevolgen zullen zijn. Voor de zomer van 2019 voert Q-Consult opnieuw een kostprijsonderzoek uit om tot getoetste normen te komen voor de diensten van Veilig Thuis.

Dekkend netwerk Gezondheidsmakelaars

Het effectief bevorderen van gezondheid in de gemeente of wijk vraagt om een integrale aanpak, samen met gemeenten en externe samenwerkingspartners, zoals lokale/regionale zorg-, welzijn-, onderwijs-, sport- en veiligheidspartners. Gezondheid is immers veel meer dan het afwezig zijn van ziekten (concept positieve gezondheid).

Gezondheidsmakelaars van de GGD geven samen met adviseurs Gezonde School collectieve gezondheidsbevordering vorm. De gezondheidsmakelaar is dé partner van de gemeente en stemt veelvuldig af. Zij weten hoe het staat met de gezondheid in het betreffende gebied. Ook zijn ze bekend met de kracht van de wijk/kernen, het netwerk, de cultuur, behoeften, aanwezige faciliteiten en voorzieningen. Zij zijn de spin in het web die samen met gemeente, samenwerkingspartners én inwoners inzetten op het verbeteren van de directe (sociale en fysieke) leefomgeving en de gezondheid van de inwoners. Een gezondheidsmakelaar is gesprekspartner, adviseur én procesregisseur. Hij pakt complexe volksgezondheidsproblemen aan en vertaalt gemeentelijk beleid naar de praktijk.

Zoals blijkt uit een recent klantervaringsonderzoek van de GGD (dec. 2018), hebben gemeenten goede ervaringen met gezondheidsmakelaars om daadwerkelijk in samenwerking met bewoners en professionals concreet, effectief en efficiënt aan de slag te gaan met gezondheidsbevordering en preventie in de wijk en/of gemeente: "De gezondheidsmakelaar sluit goed aan bij wat er speelt", aldus een respondent van de enquête.

Het Dagelijks Bestuur streeft in de begroting 2020 naar een dekkend netwerk van gezondheidsmakelaars en adviseurs Gezonde School om deze preventieve basisinfrastructuur te borgen voor iedere gemeente c.q. wijk. Momenteel wordt hier met de nodige creativiteit (acquisitie van rijksmiddelen, slim combineren van beschikbare gelden en capaciteit, en professioneel allemaal 'een stapje meer doen') invulling aan gegeven. Deze ad hoc dekking is echter geen duurzame basis voor de preventieve infrastructuur. De personele bezetting is teveel afhankelijk van incidentele middelen die elk jaar bij elkaar 'gesprokkeld' moeten worden. Dit terwijl op de gezondheidsmakelaars een steeds groter beroep wordt gedaan als knooppunt van een steeds grotere variëteit aan expertises (ook nieuwere thema's zoals ouderen, migranten) én als lokale netwerkregisseur. Om het basisnetwerk van gezondheidsmakelaars te borgen is uitzetting van het budget nodig van € 335.000.

Totaal stijging lasten € 335.000.

Nieuwbouw GGD

De gesprekken van het Dagelijks Bestuur met gemeente Nijmegen met betrekking tot nieuwbouw van de hoofdvestiging in Nijmegen zijn vergevorderd. Eerder heeft het Algemeen Bestuur ingestemd met twee mogelijke nieuwbouwscenario's met een maximale uitzetting van middelen ter hoogte van € 328.000. Beide scenario's zijn fors goedkoper dan alternatieven, waaronder het renoveren van de huidige locatie. De verwachting is dat het nieuwe pand eind 2022 gereed kan zijn indien het proces zonder grote vertragingen verloopt. In de tussenliggende periode zullen betalingen plaats gaan vinden voor de grond, architect, begeleiding en de bouwtermijnen. In de begroting 2020 is voor € 85.955 financieringslasten opgenomen. De financieringslasten lopen meerjarig op. Tijdens de juni-vergadering van het Algemeen Bestuur wordt het aangepaste treasury-statuuut en de wijze van financiering van het nieuwe GGD-pand voorgelegd.

Totaal stijging lasten € 85.955.

Forensische Geneeskunde

Het aantal lijkschouwen vertoont een minder sterke stijging dan voorzien in de afgelopen jaren. Het lagere aantal verwachte lijkschouwen is verwerkt in deze begroting. Hierdoor daalt de bijdrage van gemeenten met € 46.071.

Totaal *daling* lasten € 46.071.

Indexering

De uniforme bijdrage is geïndexeerd met 2,94% conform adviesfunctie. Dit is lager (0,78%) dan andere GR'en omdat de GGD de nacalculatie over begrotingsjaar 2019 op basis van werkelijke salarisstijgingen berekent. Dat kan pas aan het einde van 2019 (dit zal verwerkt worden in de begroting 2021, een overschot of tekort komt ten laste of ten bate van de algemene reserve). Totaal indexering € 638.588.

Totaal stijging lasten € 638.588.

Uniforme bijdrage op basis van facturen

Rijksvaccinatieprogramma

De financiering van het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) is in 2019 budgettair-neutraal verschoven. De GGD werd t/m 2018 voor de uitvoering van het RVP gefinancierd door het Rijk. Vanaf 2019 loopt de financiering via gemeenten die daarvoor via het gemeentefonds extra middelen ontvangen. Op basis

van de meest recente informatie van het RIVM ligt het opkomstpercentage voor HPV hoger dan waarmee is gerekend. De extra kosten samen met de standaard indexering bedragen € 35.998. De bijdrage wordt naar gemeenten verdeeld op basis van de maatstaf jongeren, zoals ook in 2019 heeft plaatsgevonden.

Totaal stijging lasten € 35.998.

Toezicht kinderopvang

Het uurtarief voor toezicht kinderopvang in 2020 wordt verhoogd naar € 104,- per uur. Dit omvat de verhoging tot € 101,22 per uur conform landelijk advies, die door het rijk zal worden gestort in het gemeentefonds, plus de standaard indexering. De bijdrage per gemeente is naast het tarief ook gebaseerd op het aantal kinderopvanglocaties in Gelderland-Zuid. De totale extra kosten voor toezicht en handhaving kinderopvang bedraagt € 111.957.

Totaal stijging lasten 111.957.

Dekking begroting 2020

Het totaal aan bovengenoemde meerkosten, t.o.v. begroting 2019 bedraagt € 2.389.537

Verdeling:

Beleidsrijke uitzettingen		
Gezondheidsmakelaars	€	335.000
Totaal beleidsrijke uitzettingen	€	335.000

Beleidsarme mutaties		
Veilig Thuis	€	1.228.110
Forensische Geneeskunde	€	-46.071
Rijksvaccinatie programma	€	35.998
Totaal autonome stijgingen	€	1.218.037

Autonome stijgingen		
Nieuwbouw GGD	€	85.955
Toezicht Kinderopvang	€	111.957
Indexering	€	638.588
Totaal autonome stijgingen	€	836.500

Het Dagelijks Bestuur stelt voor om de inwonerbijdrage voor 2019 te verhogen met € 2.389.537. Hiervan betreft:

- € 335.000 om te komen tot een geborgde preventieve infrastructuur in de regio (dekkend netwerk gezondheidsmakelaars).
- Een stijging van kosten Veilig Thuis van € 1.228.110, een daling van kosten forensische geneeskunde van € 46.071 en een stijging van kosten van het RVP van € 35.998.
- De rest, te weten € 836.500 betreft een autonome stijging van de kosten (huisvesting, indexering en toezicht kinderopvang).

In de bijlage is de verdeling van het bedrag per gemeente opgenomen.

Het Dagelijks Bestuur van GGD Gelderland-Zuid realiseert zich terdege dat deze uitzetting van € 2.389.537 een hoge bijdrage betekent voor gemeenten. Vandaar dat de GGD ook gekeken heeft of ombuiging tot de mogelijkheden behoort. Echter, de GGD constateert dat op de uniforme taken geen ruimte over is. De wettelijke taken worden door de GGD op doelmatige wijze uitgevoerd, waarbij de professionele kwaliteit geborgd is. Hierbij is in 2018 voor de JGZ nog een forse slag gemaakt om én de

kosten omlaag te brengen én werkwijzen te innoveren. Dit vraagt veel van de professionals. Ook op andere taakvelden wordt zuinig en creatief omgegaan met de middelen om de uitvoering te borgen en met de maatschappelijke opgaven mee te kunnen bewegen. Vanzelfsprekend kijkt de GGD binnen haar gehele takenpakket ook naar 'nieuw voor oud': nieuwe ontwikkelingen/vraagstukken/deeltaken die in de plaats komen van achterhaalde methoden, inzichten en protocollen. Daarnaast blijft de GGD inzetten op het optimaliseren van processen en op algehele kostenbeheersing.

Facultatieve bijdragen

Naast uniforme dienstverlening biedt de GGD ook facultatieve diensten aan, zoals video-hometraining en voorzorg door de JGZ. Als uw gemeente extra aandacht wil geven aan risicogroepen, specifieke gezondheidsvraagstukken of onderliggende factoren zoals armoede en laaggeletterdheid, dan kan de GGD hier extra inzet op plegen. Graag vragen wij voor één van die vraagstukken extra aandacht:

'Nu Niet Zwanger'

In 2018 heeft de GGD een pilot 'Nu niet zwanger' uitgevoerd. Het doel van deze interventie is om te voorkomen dat vrouwen met een verhoogde kwetsbaarheid (bijvoorbeeld psychisch belast, verslaafd, dak- en thuisloos, verstandelijk beperkt) onbedoeld zwanger worden. Professionals gaan individueel in gesprek met vrouwen / ouderparen over kinderwens, seksualiteit en anticonceptie. Door gebruik te maken van ons netwerk en van de samenwerking zowel binnen als buiten de GGD (met ketenpartners), bleek onze pilot buitengewoon effectief. We hebben zeer kwetsbare vrouwen met diverse problemen kunnen bereiken waarbij, geheel op basis van vrijwilligheid, het 'succespercentage' boven de 90% was. Het voorkomen van onbedoelde zwangerschappen bespaart veel maatschappelijk leed, en voorkomt ook forse uitgaven van de gemeenten op begeleiding en specialistische (jeugd)zorg. De GGD zou vanwege de aantoonbare effectiviteit en de maatschappelijke meerwaarde, graag Nu Niet Zwanger in de gehele regio willen vormgeven. Hiermee sluiten we aan bij het programma 'Kansrijke Start' van het Kabinet, dat inzet op de eerste 1000 dagen, van de kinderwens tot 3-jarige peuter.

Gemeenten ontvangen in een aparte brief een voorstel om deel te nemen aan 'Nu Niet Zwanger'.

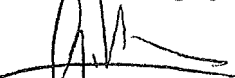
Procedure

Wij leggen de conceptbegroting 2020 voor GGD Gelderland-Zuid nu aan u voor en verzoeken u om uw zienswijze over deze begroting vóór 1 juni 2019 aan ons kenbaar te maken. Met in achtneming van uw zienswijze kan deze begroting in de vergadering van het Algemeen Bestuur van 27 juni 2019 dan worden vastgesteld. De GGD dient voor 15 juli de begroting 2020 aan de provincie te sturen.

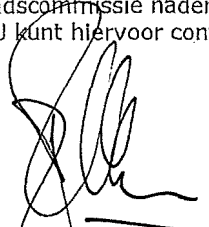
De Adviesfunctie Gemeenschappelijke Regelingen regio Nijmegen zal haar advies over deze begroting omstreeks 26 april a.s. aan u kenbaar maken. Voor verdere toelichting op de concept Programma-begroting GGD 2020 zijn de financiële- en zorgambtenaren van de gemeenten uitgenodigd voor een gesprek op 2 april a.s.

De GGD is graag bereid om in uw raad of in een raadscommissie nadere toelichting te geven op de conceptbegroting 2020 en/of de jaarstukken 2018. U kunt hiervoor contact opnemen met de GGD.

Met vriendelijke groet,
namens het Dagelijks Bestuur,

drs. Grete Visser
Voorzitter

Dr. ir. Moniek Pieters
Secretaris / Directeur Publieke Gezondheid

Bijlagen: Concept Programmabegroting 2020 GGD Gelderland-Zuid
Overzicht bijdrage per gemeente

Bijlage: Programmabegroting 2020 GGD; bijdrage per gemeente

Gemeente	Inwoners	Uniforme inwonerbijdrage					Uniforme bijdrage o.b.v. facturen		
		Veilig Thuis	Veilig Thuis centrumgem.	Gezondheids makelaars	Nieuwbouw	Forensische Geneeskunde	Indexering	Rijksvaccinatie programma	Toezicht kinderopvang
Berg en Dal	34.670	75.159		20.857	5.352	-2.868	38.855	2.714	431
Beuningen	25.798	55.926		15.520	3.982	-2.134	28.196	1.993	10.630
Buren	26.400	57.231		15.882	4.075	-2.184	24.612	1.130	8.314
Culemborg	28.500	61.783		17.145	4.399	-2.358	26.176	1.203	-1.012
Druuten	18.810	40.777		11.316	2.903	-1.556	20.750	1.265	5.100
Heumen	16.435	35.628		9.887	2.537	-1.360	18.403	1.213	429
Maasdriel	24.500	53.112	1.001	14.739	3.782	-2.027	22.666	1.159	14.078
Neder-Betuwe	24.097	52.238		14.496	3.720	-1.994	26.026	3.465	9.663
Nijmegen	177.000	383.705	19.115	106.481	27.321	-14.644	253.844	11.262	24.148
Tiel	42.115	91.298		25.336	6.501	-3.484	39.427	1.666	21.005
West Betuwe	50.236	108.903		30.221	7.754	-4.156	47.141	2.677	8.043
West Maas en Waal	18.998	41.184		11.429	2.932	-1.572	21.011	1.538	1.517
Wijchen	40.900	88.664		24.605	6.313	-3.384	45.360	3.322	3.283
Zaltbommel	28.400	61.566	821	17.085	4.384	-2.350	26.120	1.389	6.328
Totaal	556.859	1.207.173	20.937	335.000	85.955	-46.071	638.588	35.998	111.957
									2.389.537

Centraal postadres

Postbus 1120
6501 BC Nijmegen
www.gdgelderlandzuid.nl
info@gdgelderlandzuid.nl

Hoofdvestigingen

GGD Gelderland-Zuid

Regio Nijmegen (Nijmegen)
Rivierenland (Tiel)

Bezoekadres

Regio Nijmegen
Groenewoudseweg 275
6524 TV Nijmegen

T: (088) 144 71 44
F: (024) 322 69 80

BIC /SWIFT: RABONL2U

IBAN: NL56.RABO.030.73.24.826

BTW: NL8003.34.930.B01

KvK: 09212724